

NEWSLETTER 1/2019

PROJEKTU ZDRAVÝ KRAJ

Obsah vydání:

01.03.2019

Co je nového?
Co znamená, když se řekne...
Dobrá praxe
Něco málo o zkratkách a internetu
Cena hejtmana za CSR
Kraj bez plastu
Členové Projektu Zdravý kraj

Vážené čtenářky a čtenáři,

Jaro je už skoro za dveřmi, žádosti o dotace z dotačního programu pro zdravé municipality se nám sešly, a tak je načase vydat první letošní newsletter. Jako obvykle obsahuje aktuální informace o dění v kraji a inspiraci odjinud. Je to také newsletter, který přichází některým z Vás poprvé, protože „náš“ projekt prošel v závěru roku 2019 revizí a získali jsme nové partnerské obce a svazky obcí. Jiní nás naopak opustili, a tak je nás nyní 28 (25 obcí nebo měst, 2 dobrovolné svazky a 1 kraj). Nezbývá si než přát, ať se nováčkům i stávajícím dobře spolupracuje a projekt Zdravý kraj přinese všem to, co od něj očekávají.

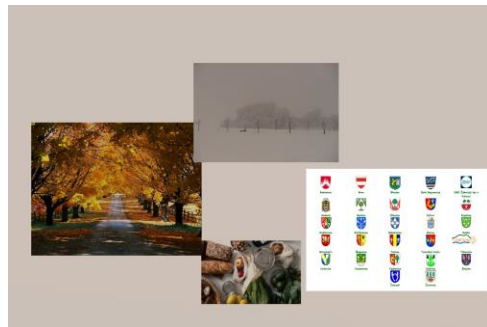
Vaše koordinátorka

Daniela Trenzová

Co je nového?

Nový web Projektu Zdravý kraj

na nové adrese pod doménou <https://www.zdravyjmk.cz/>. Důvod pro vznik nového webu byl ten, že původní portál měl celkem pomalý a nepřehledný redakční systém a také vzhled už neodpovídal současné estetice internetových stránek. Každá obec/město/DSO má na novém webu svoji sekci, do které budou doufejme postupně přibývat příspěvky o „zdravých“ aktivitách, které se udály. Původní portál na adrese <https://zdravykraj.kr-jihomoravsky.cz/> je ještě funkční, ale jeho aktivita je utlumena a slouží jako archiv příspěvků do roku 2018.

Žádosti o dotace ...

z dotačního programu Zdravé municipality 2019 dorazily na krajské úřad. Objem všech žádostí je o něco vyšší než částka, která je k dispozici (500 tis. Kč). A co bude s dotacemi dál? Nejprve se jimi bude zabývat Pracovní skupina Projektu Zdravý kraj na svém jednání 8. března 2019, která doporučí Radě Jihomoravského kraje, které žádosti podpořit a v jaké výši. Potom budou žádosti o dotace projednány radou a definitivní verdikt, kdo uspěl a kdo ne, bude patřit Zastupitelstvu Jihomoravského kraje. Pokud vše bude probíhat dle plánu, rozhodnutí zastupitelstva padne na dubnovém zasedání dne 25. dubna 2019.

Velikonoční jarmark

tj. již tradiční akce na Krajském úřadě JMK se bude konat 9. dubna v budově na Žerotínově nám. 3 a 11. dubna v budově Cejl 73. Přijďte se podívat, bude na co 😊

Na jarmarku se tradičně prodávají rukodělné výrobky od klientů nebo studentů krajských příspěvkových organizací (například keramika, polštářky, košíky, svíčky z domovů pro seniory a ústavů sociální péče, pečivo a zákusky, květiny, velikonoční vazby, ale i víno ze středních škol) i od neziskovek (tradičně např. od Sdružení Práh nebo z Tyflocentra). Zajímavou součástí je charitativní stánek s vlastnoručními výrobky zaměstnanců krajského úřadu, na kterém bývá k dostání vše možné – od módních doplňků přes dekorace až po sladké i slané dobroty. Výtěžek tohoto stánku každoročně putuje na pomoc někomu, kdo

ji potřebuje. Naposledy se na Vánočním jarmarku 2018 vybralo cca 33 tisíc korun pro zdravotně postiženou Šárku a její maminku.

Nové logo JMK

kteřé budete potřebovat na propagační a informační materiály (plakáty, letáky apod.) k akcím podpořeným z prostředků Projektu Zdravý kraj, je na světě. K dispozici ke stažení je na www stránkách projektu Zdravý kraj v sekci Více/Zápisy a dokumenty. Oranžové logo zdravého kraje, které musí být rovněž zveřejňováno, se nemění.

jihomoravský kraj

Co znamená, když se řekne....

Recyklohraní

Recyklohraní aneb Uklidme si svět je projekt pod záštitou MŠMT zaměřený pro děti i studenty ve školách. Nabízí poučné scénáře pro pedagogy – tzv. EKOABECEDU, podle kterých mohou všechny děti od MŠ až po SŠ informovat zábavnou formou o tom, jak se chovat odpovědně a neplýtvat (jídlem, oblečením) a proč třeba není tak úplně dobré chtít po rodičích každý měsíc nové tričko. A nejen to, děti mohou i soutěžit a vyhrát různé ceny. Lektori z Recyklohraní mohou dokonce přijet až do vaší školy! Účast na projektu je zdarma a přihlásit se mohou všechny školy, stačí, aby se registrovaly na internetových stránkách <http://www.recyklohrani.cz/cs/>. Je zapojená i Vaše škola? Podívejte se do mapky <http://www.recyklohrani.cz/cs/schools/list?region=1103>.

Mobilní rozhlas

je označení pro způsob komunikace obecních samospráv s občany, realizovanou zejména prostřednictvím mobilních telefonů. Tato komunikace využívá především SMS zprávy a hlasové hovory, prostřednictvím kterých mohou občané zdarma dostávat SMS zprávy, hlasové zprávy nebo e-maily o dění v obci. Mohou to být jak všeobecné informace o dění, tak upozornění na bloková čišťení, uzavírky silnic, odstávky energií, ale i pozvánky na kulturní a sportovní akce.

Další možností jsou aplikace do chytrého mobilu, prostřednictvím kterých si občané mohou prohlížet zprávy z obecního úřadu, nejrůznější informace o obci (např. aktuální počasí, demografické údaje, fotografie z pořádaných akcí apod.), ale i zavolat záchrannou službu, hasiče i policii včetně nahlášení aktuální polohy.

Pokud Vás tato informace zaujala, podívejte se na stránky <https://www.mobilnirozhlas.cz/>

V našem kraji funguje mobilní rozhlas například ve Znojmě ☺

Dobrá praxe z naší země i odjinud

ČESKO: Řetězce přestanou prodávat vejce z klecových chovů

Většina obchodních řetězců působících v Česku se zavázala, že nejpozději od roku 2025 ukončí prodej vajec pocházejících z klecových chovů slepic. Viceprezident pro obchod Svazu

obchodu a cestovního ruchu ČR Pavel Mikoška zmínil, že ochrana zvířat se stává součástí politiky zahraničních řetězců. Domnívá se, že přechod k alternativním chovům by neznamenal dramatický růst cen. „Benefit pro život slepic je na místě. A zákazník bude ochoten připlatek na ceně vajec uhradit.“ Podle něho však také záleží na prvotní investici a tu je třeba chovatelům nějak kompenzovat, například z fondů Evropské unie či ministerstva zemědělství.

ITÁLIE: Město Bari bude lidem platit za jízdu do práce na kole Radnice jihoitalského města Bari rozhodla, že bude vyplácet 25 eur měsíčně lidem, kteří během cest do práce vymění automobil za kolo. Platit bude i za jiné cesty než do práce, bude to ale méně. Město chce rovněž přispívat těm, kteří vlastní bicykl nemají a budou si ho chtít pořídit. Bari je první italské město, které k experimentu s přemístěním řidičů z aut na kola přistoupilo. Zkušební lhůta nového opatření bude trvat čtyři měsíce a pro jeho implementaci bylo z radničního rozpočtu uvolněno 545 tisíc eur (téměř 14 milionů korun).

Litoměřice: "Týden prevence odpadu" - pracovnice úřadu vyrobily plátěné tašky

Plátěné tašky a sáčky na pečivo, ovoce nebo zeleninu šily v pátek dámy z odboru životního prostředí a Zdravého města Litoměřice v rámci projektu „Týden prevence vzniku odpadů“. Cílem je naučit obyvatele používat ekologické a opakovaně použitelné tašky a sáčky a snížit tak používání igelitek. Pro zaměstnankyně úřadu však nebylo šířít tašek jen dobročinnou aktivitou, ale i příležitostí setkat a navzájem se poznat a seznámit se s kolegyněmi, které leckdy znaly jen podle jména.

EU: Poslanci podpořili zákaz plastů na jedno použití

Evropský parlament jednoznačně podpořil zákaz některých plastových výrobků na jedno použití. Jde například o plastové nádoby, příbory, brčka, tyčinky do uší nebo tyčky k balonkům. Směrnice se týká deseti skupin plastových výrobků na jedno použití a rybářského vybavení. Tyto předměty podle Evropské komise tvoří většinu odpadků nalezených na evropských plážích. Europoslanci navíc schválili rozšíření seznamu zakázaných výrobků o nádoby na jídlo a pití z expandovaného polystyrenu a výrobky z takzvaných oxo-rozložitelných plastů. Nová úprava počítá se zákazem distribuce některých výrobků po roce 2021. Pro zbytek pak navrhuje různá opatření,

například s cílem snížit spotřebu. Zpráva, že v Itálii se od letošního roku nesmí prodávat tyčinky do uší s plastovou "špejlí", pronikla i do našich médií.

Mělník: "Sdílené slepice" - úspěšný sousedský projekt

Rodina Mičkových z Mělníka chovala slepice, pro jejich domácí vejčká si chodili i sousedi. Jenže pak přestali stíhat každodenní péči o drůbež, a přišli proto s projektem Sdílené slepice. Kromě prostor a slepic zajistili krmivo a domluvili se s dalšími čtyřmi rodinami v sousedství. Ty přispívají na krmivo a mají své pravidelné dny v týdnu, kdy chodí o slepice pečovat. Za odměnu si odnášejí domácí vejce, které si rodiny mezi sebe dělí rovným dílem.

Chováte se společensky odpovědně? Přihlaste se do soutěže o cenu hejtmana!

Do **19. března 2019** (původní termín byl prodloužen) je možné podat přihlášku do soutěže Cena hejtmana Jihomoravského kraje za společenskou odpovědnost. Cílem soutěže je ocenit nejen firmy, ale i úřady nebo organizace veřejného sektoru, které jsou v Jihomoravském kraji aktivní v při realizaci principů společenské odpovědnosti a jsou v této oblasti vzorem ostatním subjektům v kraji. Principy zahrnují především problematiku životního prostředí a sociální odpovědnost i vlastní společenskou roli a odpovědnost.

Možná jste o této ceně nevěděli, a přitom ve Vy sami, Vaše příspěvková organizace, nebo firma či neziskovka ve Vaší obci při své činnosti principy společenské odpovědnosti uplatňuje a cenu si zaslouží. Neváhejte tedy a podejte si přihlášku, nebo dotyčný subjekt o této možnosti informuje (šance na výhru tu je, zatím krajský úřad mnoho adeptů neeviduje). Vítězové nejen získají samotnou cenu (v podobě uměleckého díla), ale i respekt a prestiž a slova ocenění za to, co dělají a jak se chovají.

Soutěž zahrnuje kategorie:

1) organizace veřejného sektoru

- obce
- s rozšířenou působností
- ostatní
- ostatní organizace veřejného sektoru
- do 50 zaměstnanců
- nad 50 zaměstnanců

2) podnikatelské subjekty

- do 50 zaměstnanců
- do 250 zaměstnanců
- nad 250 zaměstnanců

Uchazeči jsou posuzováni nezávislými externími hodnotiteli na základě zaslaných dotazníků.

Přihlásit se do soutěže je možné na základě zaslání přihlášky a dotazníku, které jsou spolu s instrukcemi dostupné na webových stránkách Jihomoravského kraje pod odkazem <https://m.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=381782&TypeID=2>. Kontaktní osobou je Mgr. Petra Švambergová z útvaru řízení kvality Krajského úřadu Jihomoravského kraje, e-mail: svambergova.petra@kr-jihomoravsky.cz.

Něco málo o zkratkách a internetu

Nejste si jistí, co znamenají zkratky ASAP, FE, L8R nebo BTW, ale dobře si pamatujete, co je to ZV ROH, RVHP a VŘSR? Možná patříte ke generaci, která nevyrostala s tabletem v ruce a neměla stovky virtuálních kamarádů. Prvně jmenované zkratky totiž používají děti a mladší generace především na sociálních sítích. Setkat se s nimi můžete tu a tam i při komunikaci e-mailem, ačkoliv do standardů zdvořilé komunikace úředníka veřejné instituce tak úplně nezapadají.

Abychom všichni byli v obraze a věděli, co naše ratolesti chtěly sdělit, máme pro Vás slovníček nejčastěji používaných zkratk v elektronické komunikaci (vybíráme jen ty „slušné“ 😊). Mohou se totiž hodit i nám, abychom lépe rozuměli svým mladým přátelům, anglofilům a fanouškům úsporné formy sdělení.

Dalším záměrem pro uvedení těchto zkratk je nalákat Vás na tajemství virtuálního světa, zejména s ohledem na to, že v tomto světě na nás mohou čekat různá úskalí. Věděli jste například, že kyberkriminalita vzrostla za posledních pár let téměř čtyřikrát? A že nejhroženější skupinou jsou tzv. „mileniálové“, tedy lidé mezi 24 – 37 lety, kteří zdánlivě vědí o internetu vše a vyrostli na něm?

Pokud máte obavy o svoji bezpečnost při pohybu v internetovém prostředí a také o bezpečnost svých dětí, je zde pro Vás projekt Bezpečně v kyberprostoru, který realizuje Policie ČR, mimo jiných také s podporou Projektu Zdravý kraj. Více se dozvíte na stránkách <https://www.kr-jihomoravsky.cz/kyber/>

Akronym	Anglický význam	Český překlad	Akronym	Anglický význam	Český překlad
2U	To You	Tobě	KISS	Keep It Short and Simple	Udělej to stručně a jednoduše
4U	For You	Pro tebe	LOL	Laughing Out Loud	Směju se, až se za břicho popadám
2L8	Too Late	Pozdě	L4	Looking For	Hledám
4YEO	For Your Eyes Only	Tajné, soukromé	L8R	Later	Později
AFAIK	As Far As I Know	Pokud vím	M2	Me Too	Já také
ASAP	As Soon As Possible	Jakmile to bude možné	NP	No Problem	Žádný problém
AYOR	At Your Own Risk	Na vlastní riziko	NRN	No Reply Necessary	Odpověď není nutná
BBL/S	Be Back Later/Soon	Vrátím se později/brzy	NT	Nice Try	Dobrý pokus
BTW	By The Way	Mimochodem	NVM	Never Mind	Nevadí
DND	Do Not Disturb	Nerušit	OMG	Oh My God	Panebože
DIY	Do It Yourself	Udělej si sám	PEBKAC	Problem Exists	Problém se nachází
FE	For Example	Například		Between Keyboard And Chair	mezi židlí a klávesnicí
FYI	For Your Information	Pro tvou informaci			
GR8	Great	Paráda	PLS	Please	Prosím
GL	Good Luck	Hodně zdaru	SRY	Sorry	Promiň
GTB	Go To Bed	Jdu do postele	TGIF	Thanks God, It's Friday	Díkybohu, že je Pátek
HF	Have Fun	Bav se	THX	Thanks	Díky
IC	I See	Aha, chápu	U2	You Too	Ty taky, tobě taky
IDK	I Don't Know	Nevím			Počkej
IDGI	I Don't Get It	Nechápu	W8	Wait	

#KrajBezPlastu

Jihomoravský kraj se 17. prosince 2018 rozhodnutím své rady připojil jako první mezi kraji ke kampani Ministerstva životního prostředí “#DostByloPlastu” vlastní kampaní “#KrajBezPlastu”. Hlavním cílem je, jak název kampaně napovídá, snížení spotřeby plastových výrobků na jedno použití, a to nejen u krajského úřadu, ale také u příspěvkových organizací kraje. Další, neméně důležitou ambicí kampaně, je inspirovat k podobnému jednání také podnikatele a obecní a městské úřady v kraji (a jejich prostřednictvím i veřejnost).

Myšlenka připojit se ke kampani “#DostByloPlastu” vznikla u zastupitele kraje a předsedy výboru pro meziregionální vztahy RNDr. Miroslava Kubáska, Ph.D., který uvedl:

“Produkce plastů během posledních let roste exponenciálně a dnes již používáme tolik plastů, kolik papíru. Nikdo neříká, že plasty nepotřebujeme, v některých odvětvích jsou plasty velmi užitečné a potřebné. Dnes jsou ale bohužel plasty v řadě případů zbytečně nadužívány a jsou používány i v případech, kdy pro ně již existují rozumné alternativy. Je třeba pozitivně změnit myšlení a chování lidí, a proto je nejlepší začít u sebe”. Mezi navrženými opatřeními krajské kampaně můžeme najít například tyto záměry:

- ekologicky odpovědné nákupy a zohlednění myšlenek kampaně při realizaci veřejných zakázek,
- šíření myšlenek kampaně při jednání politické reprezentace kraje se zástupci obcí, měst a podnikatelských subjektů,
- osvěta mezi studenty a žáky škol a jejich zapojení do samolepkové kampaně “#Nepetuj”,
- osvěta, vzdělávání a motivace zaměstnanců úřadu a krajských organizací.

Celá kampaň je založena na dobrovolném jednání seznámených osob, založeném na uvědomění si všech problémů, které nadměrná spotřeba jednorázových plastů přináší. Z tohoto důvodu je velmi důležité, aby se s kampaní ztotožnilo nejen vedení kraje, ale i zaměstnanci úřadu a krajských organizací.

Protože nejrychlejší a nejjednodušší je začít tam, kde myšlenka vznikla, první aktivity se začaly realizovat na krajském úřadě.

V pondělí 14. ledna 2019 byla kampaň slavnostně zahájena a představena na tzv. “zdravé a férové snídani”, což je tradiční osvětová akce tradičně pořádaná v prostorách úřadu na podporu regionálních anebo Fairtrade potravin. Tentokrát měla tato akce ještě širší přesah, a to motivaci zaměstnanců úřadu k omezení plastových obalů. Zúčastnění si mohli mimo jiné

prohlédnout vzorový kufřík s výrobky, které pomohou se odpoutat od starých a pohodlných zvyků, jako je bezmyšlenkovité braní si mikrotenových sáčků v obchodech, nákup vody v PET lahvích nebo nákup nových a nových igelitových tašek. V kufříku se tedy nacházela například háčková síťovka, skleněná láhev na pití, bavlněné sáčky na pečivo a zeleninu atd. Součástí snídane byla i soutěžní kvíz s "plastovou" tematikou. Ze správných odpovědí byli vylosováni tři výherci, kteří jako odměnu obdrželi některý z předmětů ze vzorového kufříku.

V lednu dostali zaměstnanci úřadu rovněž možnost požádat o zakoupení skleněných džbánů na vodu, cukřenek nebo konviček na smetanu tak, aby na jednání a porad, která pořádají, nemuseli za účelem občerstvení účastníků nakupovat vodu v plastových lahvích, jednotlivě balené cukry a smetanky do kávy. Doposud nebylo těchto předmětů na úřadě dostatečné množství, zejména zasedací místnosti, kde se různá setkání nejčastěji odehrávají, nebyly v tomto směru vybaveny vůbec. Celkově bylo v únoru 2019 nakoupeno 85 setů cukřenek a konviček na smetanu pro potřeby odborů, 12 cukřenek s dávkovačem do zasedacích místností a 154 skleněných džbánů, z toho 98 pro potřeby odborů a 56 do zasedacích místností, včetně sálu zastupitelstva.

Do budoucna se bude dalšími nápady k danému tématu věnovat Pracovní tým pro koordinaci společenské odpovědnosti v čele s Miroslavem Kubáskem, vznikající expertní skupina a Pracovní skupina Projektu Zdravý kraj. Nezbývá než doufat, že myšlenky kampaně osloví co nejširší okruh lidí a Jihomoravský kraj se skutečně stane krajem, ve kterém se spotřebu jednorázových plastů podaří omezit.

Členové Projektu Zdravý kraj

Boskovice

Hodonín

Radslavice

Strachotín

Unkovice

Brno

Maršov

Ratiškovice

Šlapanice

Vacenovice

Břeclav

Ořechov

Rebešovice

Telnice

Vedrovice

Železné

Dolní Bojanovice

Petrov

Rosice

Tvarožná Lhota

Velatice

Žeraviny

DSO Ždánický les a Politaví

Pozoříce

Rudka

DSO Tišnovsko

Znojmo

jihomoravský kraj